

ITT AZ ŐSZ

Tegnap, 21-én „hivatalosan is beköszöntött az ősz. Eről szól a mai keresztrejtnényünk. A függőleges 11. és 13. sorban egy Petőfi-versből idéztünk egy szép mondatot, a vízszintes 1. és 89. sorok pedig egy-egy idősebbi mezőgazdasági munka megnevezését adják.

VÍZSZINTES SOROK:

11. A fővő közlekedési eszköz. 12. Tíz több szláv nyelv. 13. Nagy francia író. főleg fantasztikus regényei népszerű. 17. Mutatószó. 18. Elengedhetetlen. 20. Klasszikus betű. 21. Somogyi Nagy Kálmán. 23. Kutat. 25. T-pótlással: savanyú folyadék. 26. Hogy is néz ki? 28. Kékerhetetlen. 30. Ritka férfinev. 31. Fontos belső szervünk. 32. A képhez tartozik. 34. Német személynév (6k). 36. Ázsiában és Afrikában élő nép. 38. Régi tisztítószert (ATA). 39. Föld, ismert id. szóval, összetételekben gyakori. 41. ELE. 42. Vissza: a finomított jelzése. 43. Kicsinyítő képző. 44. Azonos más-salhangzó. 46. Dátumrag. 47. Nem a közép. 48. Állam a Közel-Keleten. 49. Római szónak és annak egytizede. 50. Vízszintes. 52. Előismeret. 53. Rózsavőlg. Kálmán névből. 54. A győzőmódú idegen neve. 56. Föld. (Ide futnak be először a Dunántúlról Budapestre érkező vonatok.) 59. Az öreg békés ember. 60. Gyönyörű gyűlladás (névelővel). 62. Talál. 63. Nagy robbanás. 64. Fekete István egyik állatrengénye. 66. Lehalló lomb. 68. Enni való. 70. Píros szín idegen neve, kiejtés sz. 72. A -sóg párja. 73. Alacsonyabb helyre tesz. 75. Uyen módon. 76. Kettősbetű. 78. Fűzőnek benne. 80. AN. 81. Német város. (Hulljón). 84. Helytálló-e? 86. Ösezhogoz. 88. Gyűjtök, szűretelük.

FÜGGŐLEGES SOROK:

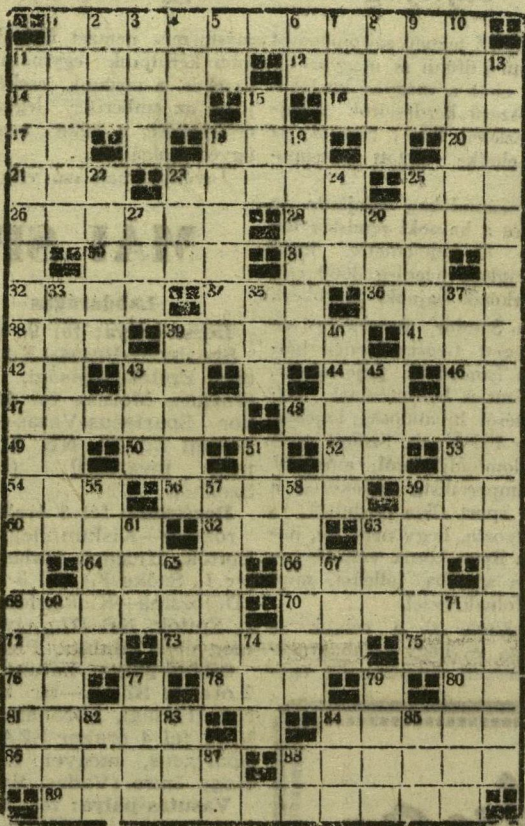
1. Ővni, védekezni. 2. SHS. 4. Férfitöltő. 4. Elavult fegyver. 5. Ásványi ételkészítő. 6. A jószívű igéje. 7. NEV. 8. Százötven évvel ezelőtti „csel”. 9. Összeráz. 10. Nagy római hősiesség (i. e. 4-4. u. 65). 11. A Petőfi-idézet első része. (A zárójelben: a. d.). 13. A Petőfi-idézet folytatása. Mit mind a két zárójel: 4).

15. Fizetség, jövedelem. 18. Balatonmenti üdülőhely. 19. Képzett szakember. 22. Eghajlat ismert id. szóval. 23. A kerület rövidítése. 24. Mind-egyik szünet kezdete! 25. Ut-törő köszöntés. 27. ... Sumac. 29. Női név. 33. V. m. szöveget figyelmesen tanulmányoz. 35. Szellemi dolgozó. 37. Neve-mmel ellátom. 38. Van mi-ből. 40. Kémiai elem, vegyü-letei fontos gyógyszerek. 43. Az egyik végtag. 45. A vers-sorok vége. 51. A kés fontos része. 55. Ha hangot ad az egyik házallat. 57. Egyszerű kémiai anyagok. 58. Nem tud tovább haladni. 59. Világ-hírű finn hosszútávfutó volt a huszas években. 61. A „kül-ellentéte. 63. Szórakozóhely, idegen szóval. 65. U. a., mint a vízszintes. 62. 67. Fehér hettal jár. 69. Középkori olasz. 14.

zeneszerző, dalszövegeinek jó részét Szabó Miklós, a Szegedi Nemzeti Színház operanékesek fordította magyarra. 71. Formál rajta v. mit. 74. Ollós állat. 77. Rét. 79. Boráról is nevezetes északi város. 82. Kettősbetű ket-tősbetű. 83. A -nél párja. 84. Jó... (például a kedvenc étel-lem.) 85. Juttat-e? 87. A va-dász igéje. 88. Kettősbetű.

Megfejtések — nyertesek
A megfejtés péntekig küldhető be szerkesztőségünkbe, Szeged, Sztálin sétány 10., II. emelet címre. A levelezőlapra, vagy a borítékra kérjük a „Rejtveny” megjelölést írni. Megfejtésül a Petőfi-idézetet és a vízszintes 1. és 89. sorokat kell beküldeni. A múlt heti rejtveny megfejtése: „Kérem szépen, tessék elolvasni nekem, milyen címre van kitöltve az utalvány.”

Könyvet kapott: Méra Béla, Tolbuchin sugárút 34. és Lantos József, Hunyadi tér 14.

(172)

De a buzgó Bieglert körül már elő is vett a kávéházban egy tőpapiros, egy vonalzó, a vonalzó a papírt, minden menetszámadást csinált egy rovart és megkérdezte a századosnak, hogy mennyi a százados létszáma, ezt azonban senki sem tudta fejből, csak a noteszokban található bizonytalan feljegyzések alapján tájékozhatott Bieglert.

Ságner kapitány pedig kétségbeesésében elkezdte olvasni az „Atyák búiné” című szerencsétlen művet, s amikor a vonat megállt a győri állomáson, az őrszemlő a könyvet, és kijelentette:

— Ez a Ludwig Ganghofer nem is ír rosszul. Lukás főhadnagy elsőnek mondta ki a tiszti rangból és ahhoz a katonához, amelyben Svejk utazott.

Svejk és a többiek már régen abbahagyták a kártyázást és Baloun, Lukás főhadnagy tisztviselője, már olyan áhós volt, hogy lázadni kezdett a katonai felszerelés ellen és kijelentette, hogy nagyon „jó” tudja, hogy a tiszti rang hezseg háttér tömök a polajukat. Rosszabb az, mint ahogy a jobbságú idején volt. Akkoriban nem fordultak elő ilyenek a katonasággal. Az ő nagypapja, aki már a gyerekeire bonta a földjét, mindig azt meséli, hogy a hátrahagyott háborúban a tisztek megosztották a katonákkal a sült csirkejüket meg a kenyereket, Baloun siránkozásának nem akart vége szakadni, amíg aztán Svejk jónak látta, hogy néhány dicsőítő szót ejtsen a jelenlegi katonai állapotokról.

— Neked aztán nagyon fiatal nagypapod lehet — mondta barátságosan, amikor bejutottak Győrbe — ha csak erre a hatvánczados háborúra tud visszaemlékezni. En ismerlek egy Ronovsky nevű embert, ennek volt egy nagypapja, aki még a jobbságú idején Olaszországban volt és ott szolgálta le a tizenkét esztendejét és káplári rangban jött haza. És mivel nem kapott semmilyen munkát, hát az apja magához vette szolgáltni ezt a nagypapát. Egyszer elmentek rönköket hordani robotba, és ez a nagypapa, aki az apjánál szolgált, elmesélte nekünk, hogy egy ilyen rönk olyan nagy volt, mint egy ház, úgyhogy meg se tudták mozdítani. Erre ő azt mondta: „Hagyjuk ki ezt a dögöt, ki a fene fog kinődni vele”. És az erdősz, aki meg-

szólta, elkezdett kiabálni és felmászta a botját, hogy azt a rönköt is fel kell rakti. Erre a mi Ronovsky barátunk nagypapja csak annyit mondott: „Te piszok, te, én egy öreg oh-sitos vagyok”. De egy hét múlva idezés: kapott és megint berukkoltatták Olaszországba, és megint ott volt tíz évig, és azt írta haza, hogy majd ha visszajön, fejével föbökölintja ezt az erdőt. Még szerencse, hogy az erdőben kábán meghalt.

E pillanatban Lukás főhadnagy bukkant fel a vagon aljában.

— Jöjjön ide, Svejk — mondta —, hagyja abba a hülye előadásait, és inkább válaszoljon egy-két kérdésre.

— Már megyek is, őberlajtnant úr, jelentem alásra.

Lukás főhadnagy elvezette Svejkot, a közben szelfölt gyanalvó pillantásokat vetett rá.

Ságner kapitány előadása alatt, amely oly szűs kudarccal végződött, Lukás főhadnagyban valamiféle detektív-érzék kezdett működni, s nem is volt szüksége túl sok ravasz kombinációra, hiszen az indulás előtti napon Svejk a következőket jelentette neki:

— Oberlajtnant úr kérem, a zászlóaljnál valami könyvek vannak a lajtnant urak részére. Az ezrediródról hostam őket.

Eppen ezért, miután átmentek két vágányon és egy kihült mozdony mögé értek, amely immár egy hete várakozott valami miniciósvonat-ra, Lukás főhadnagy egyenesen megkérdezte:

— Svejk, mi is volt azokkal a könyvekkel?

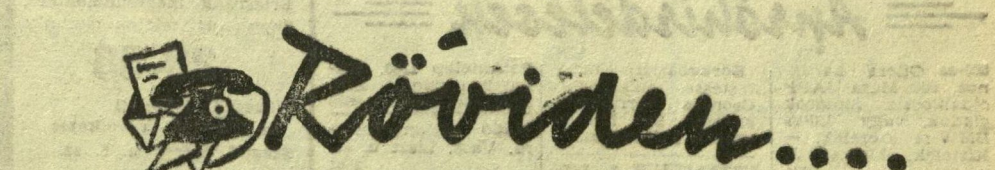
— Oberlajtnant úrnak alázatosan jelentem, hogy ez egy nagyon hosszú história, és az őberlajtnant úrnak mindig fel tessék ígérni magát, amikor én részletesen beszámolok a dolgokról. Például, amikor fel tessék akarni poszni, mert el tessék tépni azt az írást a hadikölcsön-ről, és én elmeséltem az őberlajtnant úrnak, hogy egyszer azt olvastam egy könyvben, hogy a régi háborúkban az embereknek még az ablakok után is adót kellett fizetni, minden ablak után egy huszart, a libákért is ugyanannyit...

— Így sohasem érünk a végére, Svejk — mondta Lukás főhadnagy, folytatva a kihallgatást, s közben arra gondolt, hogy ami ebben az ügyben szigorúan, bizalmas, annak természetesen a legnagyobb titokban kell maradnia, különben az a három Svejk megint valami kalamajkot csinálna. — Ismeri maga Ganghofer?

— Mi a foglalkozása? — kérdezte Svejk érdeklődve.

— Az egy német író, maga hülye — felelt Lukás főhadnagy.

— Bizonytalan, őberlajtnant úr — mondta Svejk vértanúi arccal — én nem ismerlek sze-

SZEP OSZI IDŐ

Az Atlanti-óceán fölötti központi ciklon az Azorszigeteket felől meleg levegőt szállít Nyugat-Európa fölé. Franciaországban tegnap már 23-24 fokos meleg volt. A Szovjetunió európai területén továbbra is változóan az idő, több helyen esővel.

Várható időjárás vasárnap estig: főként nyugaton kisebb felhőfelvonulások, eső nélkül, több helyen reggeli köd. Méréseket déli felmelegedés elsősorban a Dunántúlon fokozódik. Várható legmagasabb napi hőmérséklet vasárnap 22-25 fok között.

1957. szeptember 22, vasárnap

MOZI

szabadság: 4, 6 és 8 órák: Moulin Rouge. — Színes angol film (16 éven felülieknek) (szeptember 25-ig.)

Vörös Csillag: 4, 6 és 8 órák: Pármal kolostor, II. rész. — Francia film (ma utoljára). Hétfőtől: Arnyék. — Lengyel film.

Fáklya: 4, 6 és 8 órák: Mert szegény vagy, hamarabb kell meghalnod. — Nyugatinmet film (szeptember 25-ig). Hétfőtől: szeptember 23-tól: Moulin Rouge. — Színes angol film. (16 éven felülieknek). Előadások kezdete: fél 6 és fél 8.

Matiné: Vörös Csillag: Lillomfi. Fáklya: Isten hozta dr. Marshall.

POSTÁS MOZI

5 és 7 órák: Álami Aruház. Magyar film.

EPITOK MÜVELŐDÉSI OTTHONA
Kossuth Lajos sgt. 53.
Dugonics-mozi:

Két színésznő egy szerepben. Szovjet film. Kísérő műsor: Egy kis meglepetés. (Előadások kezdete: 4, 6 és 8 órák.)

NEMZETI SZÍNHÁZ

Délután 3 órák: Nem élhetek muzsikaszó nélkül. — Színgépeti bérlet.

Este fél 8 órák: Egy éj Velencében. — Bérletszűnet.

24-én este 7 órák: Tosca. — Bérletszűnet.

25-én este 7 órák: Egy éj Velencében. — Odry bérlet.

26-án este 7 órák: Nem élhetek muzsikaszó nélkül. — Ady bérlet.

27-én este 7 órák: Pillangókisasszony. — Operabérlet I.

28-án este 7 órák: Egy éj Velencében. — Katona J. bérlet.

25-én délután 3 órák: Nem élhetek muzsikaszó nélkül. — 1. borsfalvy bérlet.

Este fél 8 órák: Egy éj Velencében. — Bérletszűnet.

KAMARASZÍNHÁZ

Délután fél 4 órák: Mandragora.

Este fél 8 órák: Mandragora.

MUZEUM

Fehértő elővilága. Móra Ferenc emlékkiállítás. Szeged és a magyar irodalom 1848-tól napjainkig. Gyormekjátékok egykor és most (Roosevelt tér). Nyitva hétfő kivételével mindennap de. 10-től este 18 óráig. Múzeumi Képtár (Horváth Mihály u. 5.) nyitva hétfő kivételével mindennap de. 10 óráig du. 14 óráig.

KÖNYVTÁRAK

Somogyi Könyvtár

Központi könyvtárban kölcsönzés hétköznapiakon de. 10-12, és du. 2-6-ig. Olvasótermi szolgálat hétköznapiakon de. 10-től este 7-ig.

A Járás Könyvtár Széchenyi tér 8. szám alatti helyiségében felvett részére: hétfőn, szerdán és pénteken, az időszaki részre: kedden, csütörtökön és szombaton 10-12. délután 2-6 óráig tart könyvkölcsönzési szolgálat.

A fiókkönyvtárak a szokott helyen és időben folytatják kölcsönzési munkájukat.

Egyetemi Könyvtár

Kölcsönzés: hétfőn 14 óráig 12 óráig. Keddtől péntekig 12 óráig 17 óráig, szombaton 10 óráig 12 óráig, vasárnapon: nyitva hétfőn 14 óráig 19 óráig, keddtől szombatra 10 óráig 19 óráig és vasárnapon 9 óráig 12 óráig.

A Juhász Gyula Művelődési Otthon könyvtára.

Mindennap — péntek kivételével — délután 1-6 óráig. Kölcsönzés mindenkinél.

ALLATORVOSI INSPEKCIÓS SZOLGÁLAT

Szeged város területén

Szeptember 21-től szeptember 28-ig este 6 óráig reggel 6 óráig (vasárnap nappal is) elsősegély és nehézségi esetekre inspekciós dr. Tiboldi Béla állami allatorvos. Lakása: Maros u. 42. Telefon: 35-51. Az allatorvos kiállításáról a hívó fél kérésre gondoskodik.

X. szeged város tanácsa Terveztálya csoportvezető főmérnök

állásra pályázatot hirdet. Határidő szeptember 25-e. Pályázati feltételek: Építészmérnöki oklevél és több éves szakmai gyakorlat. Jelentkezés az eddigi működés részletes leírásával történik. Fizetés a IX. bércsoport 221. kulcsszám alapján.

— Mesedél előtt vasárnap, 22-én 10 órák a Juhász Gyula Művelődési Otthonban. Előadásra kerül „A lusta számár királysága” című mese, utána „A kanász” c. diafilm kerül vetítésre több más mese-filmel.

— A késő esti órákban első és hátsó világítás nélkül motorozott és vezetőigazolványa sem volt, miközben erősen befröcsközt Balla István, Domaszék, 67. szám alatti lakos. A felolított motorost az elkövetett szabálysértésért 200 forint bírsággalák.

— Mesedél előtt tart ma 10 órák az Epitók Művelődési Otthona. A gyerekek Gulliver Lili-pubán, az Elefántkölykök, és a Kisbakas gyémánt felkrajcárja című mese-filmel láthatják.

— AZ ELLENFORRADALOM bűncselekményével címmel dr. Kiss Dezsdé, a Megyei Bíróság elnöke tart előadást csütörtökön este 7 órák a TIT és a Juhász Gyula Művelődési Otthon rendezésében.

— A Két színésznő, egy szerep című filmet ma 3 és 5 órák között a Vasutas Művelődési Otthon, 4-től 12-ig táncost van a művelődési otthón másorában.

— Ma délután 10 órák mesedél előtt tart a Postás Művelődési Otthon. A vezetőszék szertettel várja a kisajátásokat.

— Menyasszonyának engedte át a motorkerékpárvezetést Lőrincz Imre, Sándorfalva, Kút-dűlő 12. szám alatti lakos, miközben az élen közúti forgalomban fülkártoztak. A menyasszonynak természetesen nem volt vezetői igazolványa, s ezért Lőrincz Imrét az okozott közlekedési szabálysértésért 100 forintra büntették.

— A MAGYAR BIOLOGIAI TÁRSASÁG Szegedi Csoportja kedden délután 6 órák a Tudományegyetem természetudományi kárl előadótermében (Táncscsics Mihály u. 2.) előadást tart dr. Ábrahám Ambrus: Tudományos tapasztalatserén a Róman Népköztársaságban 1956-ban, dr. Szalay István: A C-vitamin eloszlása az előcsíráztatott burgonyagumókban a csírázás egyes fázisaiban, B. Varga Magdolna: Növekedésszabályozók azonosítása különféle gyümölcslevelek papírkromatogramjain című előadást tartanak vetített képek előadásokkal. Az előadókra a társaság vendégeket is szívesen lát.

— Haldózás, Vajna Géza társaság könyv-előadó szeptember 20-án alhunyt. Temetése k. hó 23-án, 10 óráig délután 3 órák a rókus temetőben. (Minden közön értesítendő.)

— Még ebben a hónapban megnyitják a Tisza Étterem mellett a Szegedi Szálloda és Vendéglátó Vállalat korszerű színterét és kávézója.

mélyesen egy árva német tról sem. En csak egy cseh író ismertem személyesen, bizonyos Ladislav Hájelet, Domazicekből. Ő volt az „Állatok világának” a szerkesztője, és egyszer eladtam neki egy koros dögöt, mint fajlisztápiccet. Nagyon vidám és derék úr volt. El szokott járni egy kocsmába, és ott mindig felolvasta az elbeszéléseit, amik olyan szomorúak voltak, hogy mindenkinek röhögött, és ő sírva fakadt és mindenkinek fizetett a kocsmban egy pohárral, és mi el kellett énekeljük neki azt, hogy „Domazice kapuja, szépen ki van mázolva, aki aztat festette, a lányokat szerette... Hej, de most már hol van? Felelszik lent a sírban...”

— Svejk, nem vagyunk a színházban, mit ordít, mint egy operanékes? — mondta főbefejező Lukás főhadnagy, miután Svejk eldölgölte az utolsó sort is: „Hej, de most már hol van? Felelszik lent a sírban”. — Nem ezt kérdeztem magától. Csak azt akartam tudni, észrevette-e, hogy azokat a könyveket, amelyeket éppen maga tett nekem jelentést, Ganghofer írta. Nahát, mi volt azokkal a könyvekkel? — fakadt ki végül dühösen.

— Azokat tetszik gondolni, amiket az ezrediródról hoztam ki a zászlóaljhoz? — kérdezte Svejk. — Azokat tényleg az az ember írta, akitől az őberlajtnant úr az előbb megkérdezte, hogy nem ismerem-e. En egyenesen az ezrediródról kaptam telefonogramot. Ők ugyanis a zászlóaljiródról akarták küldeni ezeket a könyveket, de ott nem találak senkit, még a dienst-führerendert se, mert mindenkinek a kantonban kellett lenni, amikor a frontra megyünk, mert senki se tudja, hogy ülhet-e még egyszer kantonban az élethe. Szóval, ők voltak, őberlajtnant úr kérem, ott voltak és ittak, a telefonnál senki, a többi menetszámadó se tudtak senkit megtalálni, de mert az őberlajtnant úr azt parancsolt nekem, hogy én mint ordonán legyek a telefonnál, amíg beosztott hozzánk ezt a Chodounsky telefonistát. Hát én ültem és vártam, hogy rám is sor kerüljön. Az ezrediróda híromkodott, hogy senkit se tudnak felhívni, és telefonogram van, hogy a zászlóaljiróda vegyen fel az ezrediródról valami könyveket az összes tiszt urak részére, akik a menetszászlóaljban vannak. És mert én tudom, őberlajtnant úr kérem, hogy háborúban gyorsan kell cselekedni, hát telefonáltam az ezrediródról, hogy én magam, mindjárt elmegyek a könyvekről és elhozom őket a zászlóaljiródról. Ott aztán kaptam egy akkora zsidót, hogy csak nagyon nehezen tudtam becépelni mihozánk a zászlóiródról, és akkor átnevetem azokat a könyveket. Na és mindjárt megvolt a véleményem a do-

logról. A regimentsrechnungs-feldvebl tudat-lak azt mondta nekem az ezrediródról, hogy az ezred telefonogramja szerint a zászlóaljnál más tudják, hogy mit kell kiválogatni azokból a könyvekbel, melyik kötetet. Tudniillik ezek a könyvek két kötetből álltak. Külön volt az első kötet és külön a második. En ezen olyan jól neveltem, mint még soha, mert már sok könyvet elolvastam életemben, de még sohasem kezdtem az olvasást a második kötetnél. O pedig még egyszer azt mondja: „Itt vannak az első kötetek, és itt vannak a második kötetek. A tiszt urak már tudják, hogy melyik kötetet kell nekik olvasni”. Erre én azt gondoltam, hogy mindnyájan be vannak rúgva, mert ha egy könyvet előlöl kell olvasni, egy ilyen regényt, amiben le vannak írva a „Sünden der Väter”, mert én németül is tudok, hát akkor az első kötettel kell kezdeni, mert nem vagyunk zsidók, és nem szoktunk hátulról visszafelé olvasni. Ezért meg is kérdeztem az őberlajtnant úrtól telefonon, amikor vissza tetszett jönni a kantonból, és én jelentettem ezeket a könyveket, hogy most a háborúban nincs-e talán megfordítva, és nem-e fordított sorrendben olvassák a könyveket, előbb a második kötetet és csak azután az első. És az őberlajtnant úr azt mondta, hogy „Ez egy dicső dolog, ha még azt is tudom, hogy a Miatyánkban előbb van a „Miatyánk” és azután az „amen”.

— Rosszul tetszik lenni, őberlajtnant úr kérem? — kérdezte Svejk részvétellel, amikor a sápadt Lukás főhadnagy belekapaszkodott a kihült mozdony vészartályának létrájába.

— Foglassa, Svejk.

Sápadt arccal egyáltalán nem látszott harag. Csak végtelen kétségbeesés.

— Szóval, mint mondom — szállt a pusztá vágány fölött Svejk lágy hangja — én is ugyanazt a véleményem voltam. Egyszer vettem egy ponyváregényt a bakonyi Róssa Sándorról, és ennek hiányzott az első kötet, úgyhogy az elejét hi kellett találnom, és még egy ilyen rablőhistóriával se megy semmire az ember az első kötet nélkül. Ezért nekem teljesen világos volt, hogy milyen fölösleges dolog, ha a tiszt urak előbb a második kötetet herdenék olvasni és csak azután az első, és milyen bután néz ki az egész, ha én a zászlóaljhoz úgy intézkedem, ahogy az ezrediródról mondják, tudniillik, hogy a tiszt urak már tudják, hogy melyik kötetet kell nekik olvasni. Egyáltalában őberlajtnant úr kérem, én kérem az az egész dolog ezekkel a könyvekkel börtönszerű felülvizsgálást volt. Tudtam, hogy a tiszt urak különben is keveset olvasnak, és amikor tönkbe a háború...

(Folytatjuk)

thornij